

COLOQUI NOU,

GRACIOS, Y ENTRETENGUT, HON
se referixen les Festes celebrades en la Ciu-
tat de Valencia, à la Proclamaciò de sòn
Rey, y Senyor, nostren Fernando Sext,
que Dèu guart, en los dies 19.20. y
21. Dagost del present
any 1746.

P E R S O N E S.

Cento. Batiano. Gori. Retòr:

*Cento, Batiano, y Gori, sòn
tres Llauradors de cert Poblè que
han vengut à Valencia à veure la
Funciò nomenada; y avèntsen tor-
nat al Poble, li referixen al Re-
tòr en sa casa, les Festes, Llume-
naries, y Processò de Gracies, da-
quest modo.*

Los tres. **S**enyor Retòr bona nit,
figa vostè bèn trobat.

Ret. Y vosatres bèn venguts.

Anèule prest assentant,
y nom gastèu cumpliments;
perquè en mi sòn escusats.
Possaue les munteretes,

y manirèu relatant
la Funciò daquestes Festes;
puix crèch auràn segut grans.
Los tres. Dons en sa bona llicen-
obeim, y ens oirà, (cia;
qués cert que tota Valencia
estava feta un giular.

Ret. Los Valencians sòn mòlt do-
afables, y cortesans, (cils,
y en obsequi de sòn Rey
sempre en garbo shan portat.

Cento. Si vostè senyor Retòr
à Valencia haguès anat,
diria, aço es Parais?
O què hià en esta Ciutat?
Tres dies haguè de Festes,
quen

quen un buf sen han passar;
Bat. Tres dies? Yo dich són sis,
perque nits no nam notat,
quels de Valencia han sabut
en tanta llum que han possat,
per les portes, per finestres,
per balcons, reixes, terrats,
per les parèts, per teulades,
per torres, y campanars,
fer que nit no pareguera,
y tot fòs de dia clar,
quel Sol al plè del mig jorn
no sol tanta llum donar,
com lo que fer nit devia,
puix tot era claritat.

Gori. Es veritat sò Retòr
lo que Batiano ha contat.

Ret. Així ho crech, perque Valen-
es pera Festes encant. (cia

Cent. Es tant lo goig q han tengut,
tan à gust, plè, y general
tota la gènt de Valencia,
que no es podrà bè esplicar.

Ba. Homens, dones, Frares, Monjes,
vells, y jovens, gichs, y grans;
finsa les creaturètes
que apenes sabén parlar;
dien tots: *Vixca FERNANDO,*
Dèu lo conserve immortal.

Ret. Així siga, pera bè
de la Esglesia Universal,
y conort de la Nació,
com de sa lley confiàm.

Gori. Les Peixcadores també
la Festa han regocijat;
y encara el dellit, y goig
lo varen anticipar:
puix lo dia dihuit, que era
vespra del determinat
pera començar les Festes;

varen rodar la Ciutat,
vitorejant à Fernando
en una algaçara gran:
Al altre dia seguènt,
que era el denau, destinat
per principi de les Festes,
sabènt esta novetat,
altres de les Peixcadores
anaren fins al Real,
hon està el Palau famòs
del Capità General,
y començaren à vitors,
à Don Fernando aclamant:
y el Gran Marques de Caylús
per los balcons s'assomà:
après al salò pujaren,
y es và mostrar tan galan
sa Eixelencia en dites dones;
que les tirava à grapats
les pesètes, y la plata,
digna acció de celebrar.

Bat. Es tan bo eixe Cavallèr,
que si à vots haguès danar;
may de Valencia el mourien;
puix obres de Pare ens fa.

Ret. Això tè, qui es porta bè;
puix roba les voluntats,
quels Cavallèrs poderosos
que venen de noble Sanch;
no són grans per les riqueses;
ni per lo lloch en que estàn,
si per les accions heroyques,
y les haçanyes Reals.

Dons per què les Peixcadores
tal cosa han eixecutat?

Cent. Perque molts dels Paixcadòrs;
dels qui són Matriculats,
estaven allà als Navios,
en la Nautica ocupats;
la una al marit tenia,

lala

l'altra tenia ai germà,
l'altra tenia al parènt,
ausènts tots de la Ciutat;
y com sels ha concedit,
per ara, la llibertat
de tornarsen à ses cases,
este goig han publicat,
donant gracies à Fernando,
que es lo qui els ha llibertat.

Gori. En la nit del dia denau,
que ja queda nomenat,
la Ciutat dalt de ses Torres
fochs grandissims desparà;
y en esta mateixa nit
se formà una tempestat,
que fins les cinch del matí
del dia vint và durar,
de trons, de rellams, y aigua,
puix ploguè bèn esgarrat;
sentèn fora de Valencia,
perque per dins la Ciutat,
ni una gota que caiguè,
prodigi bèn singular,
puix à nostren Rey Fernando,
fins lo temps lo respectà!

Bat. Lo dia vint de vesprada
la Ciutat ixquè à cavall,
à proclamar à Fernando
en sòn Estandart Real
de roba de plata, y seda,
bordat tot de mil esmalts.
Los Cavalls tots plèns de llistes,
ricament enjaefats.
Los Regidors tots de gala,
ab los sombreros dorats;
vull dir, en galons de or,
pera este cas fabricats.
Així la Ciutat rodaren,
è ixqueren finsa el Real,
pera fer les Ceremonies,

y arbolejar lo Estandart.

Tiraren grapats de plata,
que això es ser Festa Real.

Cento. En esta mateixa nit,
del dia vint nomenat,
los Peixcadòrs per Valencia
anaben també rodant
en dos Frigates, al modo
que van los Carros Trunfals,
la una en desfrèç de Moros,
y l'altra en lo de Christians,
formant ses fortes pelees,
y los canòns desparant.

Ret. Grà fúció ha estat eixa, amichs,
me pesa no aver anat.

Supòse à daço, també,
les campanes, sens parar
anirien al vol totes?

Bat. Y també Salves Reals
que fia la Artilleria
que tenen al Baluart.

Gori. En lo dia vint y hu,
que fonch lo ultim, y es donà
fi à la Funció referida,
resta mòlt mes que contar;
puix amaneguè la bolta
per hon tenia de anar
la Gran Processò de Gracies;
perque Fernando es reinant,
tota feta mil primòrs;
què cortinajes estranys!
què draps de Tapiceries!
y què de invencions, y Altars!
què Forasters no vingueren!
tot lo Reyne en pès anà,
Lo Colegi dels Platers
en la Plaça Parroquial
de la Martir Catarina,
feren un famòs Altar,
y avia en ell tanta Plata,

ran-

tanta riquèa es possà
 de Jarros, de Palancanes,
 de casates, de Gots, Plats,
 Sancts en Peanyes de Plata,
 que avia mòlt que mirar,
 puix set Pobles com lo nostre
 se podrien bè comprar;
 rematava en Sanct Aloy,
 ques sòn Patrò, y Abogat:
 y mes amunt se mirava
 un Retrato mòlt semblant
 à nostren Rey Don Fernando,
 baix de docèl colocat,
 que pareixa estar viu,
 per lo primoròs pintat:
 Lo Colegi de la Seda,
 per lo Mon tan celebrat,
 tocant en Sanct Agostì
 manà fer un altre Altar,
 tan sumptuòs, y magnífich,
 que era meravèlla gran,
 y colocat Sanct Geroni,
 ab lo Lleò coronat.
 Mòlts mes Altars per la bolta
 se miraven adornats,
 sens contar dins de les cases,
 los adorns, y cortinats,
 que cascù tot lo millor,
 quen sa casa sencontra,
 ho possà per Don Fernando,
 plè de goig eixorbitant.
 Què de Retratos del Réy,
 y de la Reyna Reynant,
 Barbera la Portuguesa,
 avia en llenços pintats,
 y tots continuament:
 Vixca Fernando clamant,
 y vixca la Portuguesa,
 Dèu los conserve immortals,
 pera glorià de la Espanya,

y de la Església enfalçar.
 Sobre totes les catifes,
 cortines, y draps de ras,
 què invencions de Poesies,
 totes al assumpt clamant!
 Què goig la gènt no espreffava!
 voler això ponderar,
 es com reduir en got,
 totes les ayghues del Mar!
 En fi en la dita vesprada
 la Processò comença:
 yo sols la referirè
 en allo mes singular,
 per damunt, damunt, com dihuen,
 puix daltre modo no cab,
 y de lo precis quem deixe,
 quem ajuden los companys.
Cento. Puix comença, q̄ entre els tres
 confie tot se dirà,
 y el sò Retor sin vol mes,
 perquè à Valencia no anà?
Gori. Comença la Processò
 al que vindrien à estar
 les quatre de la vesprada,
 y allà à les deu sacabà.
 Què de coses no passaren
 de pensaments tan estranys!
 perquè cascù del Oficis
 en sa cosa es senyalà.
 Los Pellèrs tragneren Indios,
 Ungaros, Turchs, Africans,
 Prisoner lo Rey de Tunes,
 tots vestits à sòn modal;
 Portuguesos també anaven,
 per golilla, embalonats.
 Los Obrers de Vila duyen
 la Tartuga, abalotant.
 Los Espartenyers un Carro,
 hon avien apanyat
 al natural sa Deyesa,

y molts Caçadors, caçant.
 Los Peixcadors en Fragates
 anaven tirs desparant,
 del modo que he referit,
 uns Moros, altres Christians.
 Los Carnicers duyen Bons,
 en los cuernos platejats.
 at. Los Forners feren un Carro,
 en sòn Forn, coent lo pà,
 tirant rollets à la gent,
 com si no costàs lo blat.
 Los Corders, y els Teixidors,
 cascù en sòn Carro Trunfal,
 uns tiraven llenz à trosos,
 altres canem à grapats.
 Los çabaters, çabatetes.
 Los Guanters tiraven guans.
 Los Manyans, y los Ferrers,
 en lo Carro ab ses Fornals,
 encluses, malls, y martells,
 allí anaven treballant.
 Los Tinturers també anaven
 en un rich Carro Trunfal,
 sis Angels duyen ab Cetros,
 y Corones, espressant
 los sis Reys, dits D. Fernandos,
 que la Espanya han dominat.
 Los Moliners un Moli
 en lo Carro molènt blat.
 Cento. Y tots los Angels del Carros
 tirant versos à grapats,
 vitorejant à Fernando,
 Rey de Espanya proclamat.
 Altres Oficis portaven
 Torneus de mil varietats,
 Carros, y altres maravelles,
 quem deixe per no cansar.
 Tabernacles, Sancts Patrons,
 moltes dolçaynes, tabals.
 Les Vanderes dels Oficis,

cascù la sehua portà.
 Gori. Tambè en la Processò anaven
 los Nanos, y los Gigants.
 Les Comunitats seguien
 per son orde acompanyant,
 en Custodies, Sants en Andes,
 y Santes, que no es del cas.
 Y per remat de la Festa,
 venia la Original,
 aquella Verge Maria
 Mare dels Desamparats;
 que may ix de sa Capella;
 si sols en Festes Reals.
 Après lo Gran Archibisbe,
 de Valencia Majoral,
 donant bendicions à tots,
 alegre, y regosijat.
 Après lo Corregidor,
 Justicia mayor, ò Cab
 de la Ciutat de Valencia;
 en Regidors al costat,
 y els demès fent Processò
 de dos en dos arreglats,
 cascù en orde, com li toca;
 segons es acostumat.

Bat. Azo bè à ser propiament
 en un resumen narrat,
 les Festes que à Don Fernando
 en Valencia han celebrat,
 proclamantlo Rey de Espanya,
 conforme ho tenen jurat.

Ret. Admirat estich fillèts,
 de lo quem au relatat.
 Es cert, que sòn ingeniosos
 pera tot, los Valencians;
 perque segons he oit dir,
 curt lo temps los han donat.

Cento. Tã curt, q̃ no pot fer menys.
 Lo Dilluns, en ques contà
 quinze de Agost, se và fer
 lo

lo pregò per la Ciutat:
 lo Dimats donaren conte
 als Oficis apressant,
 que en les Festes dispongueren
 cascù la cosa à idear:
 conque en finch dies han fet,
 lo que requirìa un any:
 per cert no tenen devades
 les dos LL los Valencians,
 que lleals dos voltes indiquen,
 y sòn mil voltes lleals.
Per si han cumplit en sòn Rey,
 à lo mènys en voluntat,
 quen los afectes volguèren
 à impossibles aspirar;
 mes en allo que han pogut,
 dones tot per bèa gastat;
 y vixca el Rey Don Fernando,
 jà que Deu nos lo ha donat.
Ret. Vixca, y revixca fillèts,
 y quens mantinga la Pau.
Gori. Deu ho faça, y que gojèm
 quietut en nostron treball;
 poro si vè el cas de guerra,
 morir com à bons Vassalls,
 sens que siga menester,
 que à ella ens porten nugats,
 si anar tots de bona gana,
 finla que no quede fanch,
 quen defensa de sòn Rey
 la vida sha de arriscar.
Ret. LosReys son Dèus en la terra,
 per nostre Senyor possats,
 y Vicaris de Deu sòn,
 pera tot lo temporal,
 del modo que ho es lo Papa,
 pera lo Espiritual;
 que un Rey, una Lley, y un Deu
 ha de admetre el bon Christjà.
Bat. Puix que vixca Don Fernando,

y al qui se li asente mal,
 ques penje, ò muyga de rab
 perque es nostron Rey amant.
Ret. Ara lo que am de fer tots,
 à Deu fermament pregar,
 quens done la successió,
 pera mes vitorejar.
Cento. Deu faça la Portuguesa
 prenyada ens ixca demà,
 y que parixca en bona hora
 un Princep com un diamant.
Gori. Si ha de semblar à la Mare
 com un Sol lo donarà.
Bat. Dons què sòn Pare no es
 també polit, y galan,
 rosèt com lo mateix or,
 y com lo marfil de blanch?
Ret. Segons lo que ara parlèu,
 la Festa ja sha acabat.
Cento. Sols nos falta referir,
 que la Funció rematà
 en un grandísim Castèll,
 ques feu al plà del Real;
 costejat per los Francesos
 veïns daquesta Ciutat,
 perque també es regoneixen
 igualment ser sos vassalls.
Ret. Puix fillèts aço està oït,
 en Deu estèm confiats,
 fèm obres de Christians bons,
 que de això nostron bè naix
 cascù entenga en son negoci,
 que tot li ixià acertat.
Gori. Això sempre es lo millor,
 lo demès sòn desbarats.
 Nosaltres moltes vegades
 no sabèm lo que ens parlàm;
 ficantnos en lo que es
 al cos, y anima important;
 llograrèm Pau, y quietut,

al, e es quant se pot desijar,
rabt pera lo que es Terrenè,
ama m pera lo Celestial.
ots, Yom fòlgue de que conègues
r, concèll que os he donat:
perseverança importa,
e si no de poch valdrà.
esfa Ara và, Senyor Retor,
n anèm à retirar,
ora e aim de llevarnos mati,
ant, aix tenim molt que llaurar,
dare oste festarà en lo llit,
s, nosaltres en lo camp.

Cento. Bè diu Batiano, à dormir,
perque pareix que ja es tarr.
Senyor Retor, quede en Dèu,
puix la son me và acofant.
Gori. Bona nit, Senyor Retor,
dorga vostè descansat.
Bat. Altra volta, si Dèu vol,
parlarèm de mes espay.
Ret. Vajèn vostès en bona hora;
Cavallèrs, vixquen molts anys,
que estieh agrait de vères,
del bon rato quem han dat.

F I N.

DEZIMA.

FERNANDO, por F empieza;
Letra que en Justicia, y ley,
Pertenece à nuestro Rey,
Por la FE, y la FORTALEZA;
Por FIDELIDAD, FIRMEZA,
Por FAUSTO, FAMA, FERVOR;
FELICIDAD, FUEGO, y FLOR,
VIRTUDES, y CIRCUNSTANCIAS;
De esmaltes, y de FRAGRANCIAS,
Propias de su FINO AMOR.

CON LICENCIA.

En Valencia, en la Imprenta de Geronimo Conejos;
enfrente de San Martin.

Se ballarà en el Mercado, junto à la Puerta nueva.

